

10/C. JÁKÓB BUJDOSÁSA (1Móz 28)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

(ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA)

TEOLÓGIAI ALAPOZÁS:

(Felhasznált irodalom:

Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.

Bright, John: Izrael története. Budapest, 1968, Egyetemi nyomda.

Jubileumi kommentár/A. Szentírás magyarázata. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.

Biblia magyarázó jegyzetekkel. Budapest, 1996, Kálvin Kiadó.)

Jákób idegen földre ér. Az áldás és az elsőszülöttségi jog pozitív hatásait nem érzi. Sőt, úgy tűnik, hogy bár mindent kockára tette a hön áhított áldás megszerzéséért, most földönfutó lett. Az otthonát elvesztette, a biztonságot nyújtó rokoni menedék pedig még nagyon távol van.

Ráadásul idegen földre érve otthonának Istene is távol kerül. Ez úgy értendő, hogy az akkori felfogás szerint az isteneknek lokális hatalmat tulajdonítottak. Ez még nem a szilárd egyistenhit időszaka. Úgy vélték, több isten is létezhet. Ábrahám istenének védő oltalma ugyan Izsákra és utódaira is érvényes, de Jákób attól fél, hogy erre csak Kánaán földjén számíthat.

A pusztá, ahol aludni kénytelen, egyébként is „démonok és ártó hatalmak” területe az akkori közfelfogás szerint. Jákób tulajdonképpen ezektől a hatalmaktól igyekszik megvédeni magát. Valójában nem egy követ tesz a feje alá (párnának egyébként is elég kemény lenne), hanem körberakja a fejét védekezésképpen. Ezzel a mágikus praktikával igyekszik kiszolgáltatottságát csökkenteni. Így még mélyebb értelmet nyer az álma.

Egyrészt álmából megérti, hogy Istene nincs területhez kötve. Ő kíséri Jákóbot, és még az idegen pusztá is az ő területe.

Másrészt a létra (**a RÚF-ban: lépcső!**) összeköti az eget és a földet. Isten tehát vele van. Valószínűbb az a fordítás, amely szerint Isten nem a létra tetején áll, hanem Jákób fejénél. Vagyis nem a mágikus praktika - a fej köré rakott kövek -, hanem Isten lesz az oltalmazója. Az álomban látott létra a héber szó eredeti jelentése szerint tulajdonképpen a babiloni zikkuratok lépcsősorát jelenti.

Jákób itt elnyeri az Ábrahámnak adott ígéretet, anélkül, hogy vétkéért felelősségre vonnák. Isten ígérete nincs emberi előfeltételhez kötve.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A második osztályos gyerek még szereti a bújócska játékot. Izgalmas, ahogyan elbújnak a gyermekek egymás elől, és a fogónak meg kell keresnie őket. Ugyanakkor egy-egy szomorúbb esemény hatására talán már az is előfordult (ha máshol nem, a diák gondolataiban), hogy el fog rejtőzni, elbújik, hogy senki se találja meg őt. Akár ez olyan eseményhez is kapcsolódhatott, ha valami nem helyes dolgot követett el, és el akarta a felelősségre vonást kerülni. Éppen ezért Jákóbbal nagyon könnyű azonosulni.

A téma lehetőség arra is, hogy a tettekről és következményekről beszéljünk a gyerekekkel – nem moralizálva, de rámutatva arra, hogy létezik jogos büntetés is. Ugyanakkor viszont Istent bemutatgatjuk a történet kapcsán úgy, mint aki még a bűnös embernek is újabb esélyt akar adni, hogy megváltozhasson.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

Minimum	Optimum
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Segítséggel tudja értelmezni a lecke Igéjét: Mózes 1. könyve 28,15. • Segítséggel tudja elmondani Jákób bujdosásának történetét. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten tudja értelmezni a lecke Igéjét: Mózes 1. könyve 28,15. • Tudja elmondani saját szavaival Jákób bujdosásának történetét. • Ismerje fel az ok-okozati összefüggéseket a történetben.

ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT

Fő hangsúly: Isten nem helyesli a rossz döntéseket, de nem hagy bennünket magunkra azokban sem, sőt tud kiutat mutatni.

Értelmi cél: Arra való rámutatás, hogy Isten a rossz döntéseinket nem helyesli, de nem hagy magunkra bennünket azok ellenére sem.

Érzelmi cél: A szorongás, félelem, magányosság érzéseinek a megélése és elfogadása.

Pragmatikus cél: Arra való biztatás, hogy bizzon Istenben akkor is, ha egyedül érzi magát.

Óra fő része	Javaslatok	Módszertani javaslatok, Taneszköz
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>HF. ellenőrzése</p> <p>Beszélgetés a hittanoktató által bemutatott képek alapján:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a képek értelmezése, véleményalkotás, vélemények megosztása egymás között • közös megoldási javaslatok keresése • hittanoktató összegzése • a beszélgetés irányvonalai: <p>A megbeszélés szempontjai:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ki miért magányos a képen? – Érezted már magad hasonló helyzetben? 	<p>beszélgetés</p> <p>Minden gyerekek van élménye a magányról. A képek különböző embereket mutatnak magányosan: öreg a kapu előtt, gyerek sok játék között, de passzívan és szomorúan, elhagyott helyen magányos gyerek stb.</p>

Feldolgozási javaslat	<p>Tankönyvi szöveg-feldolgozási javaslat:</p> <p>Történetmondás vázlata</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jákób magányos útja • Jákób aludni tér, de kétségek gyötrik • Jákób különös álma • Jákób álmának magyarázata • Jákób megnyugodva indul tovább <p>Beszélgetés</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hittanoktató erősítse meg azt a bibliai üzenetet, hogy Isten nem hagyja magára az embert, még akkor sem, ha az egyedül érzi magát! • Fontos szempont, hogy bár Isten nem helyesli Jákób tettét, de ezzel együtt sem hagyja magára. <p>Kapcsolódó feladatok: 1. és 2. f. A beszélgetés irányvonalai: Az álmok nagyon különösek ARANYMONDÁS: A szöveg értelmezése, a történet és az aktuális élethelyzetre való vonatkoztatása, memorizálása. Szóba kerülhet a mostanában oly népszerű őrangyalok kérdése. A hittanoktató kellő bölcsességgel álljon a kérdéshez, és inkább Isten szerepét Fő hangsúlyozza a kérdéssel kapcsolatban.</p> <p>Kapcsolódó feladatok: 3. f. Készítsünk imaláncot!</p>	<p>Tankönyv egyéni néma olvasás, Megfigyelési szempont: ismeretlen szavak, fogalmak értelmezése, esetleges magyarázata, közös hangos olvasás, vélekedések, érzések, gondolatok egyéni meg-hallgatása Jákób mit gondolt az álmáról?</p> <p>Lehetőséget adunk a gyerekeknek, hogy az álmaikról beszéljenek. Rendkívül népszerű téma, gyakran kitölt egy teljes órát is.</p>
Házi feladat	2. feladat	Munkáltató tankönyv

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

TKEI 56-57. o. és TKGY 54-55. o.

A képen látható:

Két oldalas képet látunk. Éjszaka van, sötétség, de a hold és a csillagok világítanak. A bal oldali képen a menekülésben elfáradt Jákóbot látjuk, kőpárnán alszik magányosan. A jobb oldali képen az égből leereszkedő lépcsőn angyalok jönnek, mennek. Jákób még sincs egyedül? Álomszerű, misztikus képet lát a néző.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez:

- Miért kellett elbújni, bujdosnia Jákóbnak?
- Hová igyekezett? Miért?
- Hogy érezte magát?

- Az 56. oldalon láthatod Jákóbot. Mit csinál, mire feküdt?
- Mit álmódott? (Figyeld az 57. oldalon lévő képet!)
- Miért nyugodott meg, miért mosolygott?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

Aranymondás: „Mert én veled vagyok, megőrizlek, akárhova mégy.”

- Szerinted ki mondja ezt a mondatot?
- Isten csak Jákóbot nyugtatja ezzel a mondattal?
- Hozzád is szól Isten így, érezted már? Mikor? Mondj rá példát!

2. Elrejtett aranymondás (aranymondás tanítása)

„Mert én veled vagyok, megőrizlek, akárhová mégy.”

Az ötlet előkészítése: Az aranymondás szavait külön lapokra írjuk vagy nyomtatjuk, nagyobb csoport esetében a szavakat tovább darabolhatjuk. A lapokat a gyerekek székének az aljára ragasztjuk blue tackkel. Amikor az óra során szeretnénk megtanítani az aranymondást, akkor elárulhatjuk, hogy valamit elrejtettünk a teremben, keressék meg. Amikor megvannak a lapok, akkor az a feladat, hogy találják ki, hogy hogyan szól az aranymondás.

Ha megvan a sorrend, akkor az a feladat, hogy mindenki felolvassa a saját szavát. Addig kell gyakorolni, amíg úgy nem hangzik, mintha egy ember mondaná. A gyakorlás közben meg is tanulják az aranymondást észrevétlenül

3. Kézműveskedés: Jákób álma–makett

Gyufásdoboz és színes lapok segítségével elkészíthetjük az alábbi makettet:

A gyufásdoboz kinyitásakor látszanak az angyalok.
A gyufásdoboz elejére a gyerekek a kék lapra a felhők alá oda rajzolhatják Jákóbot, aki feje alatt kővel alszik.
A TKEI 56. o. vagy a TKGY 54. oldalán látható rajz segít ebben a gyerekeknek.
A felhők körvonala fehér színes ceruzával van megrajzolva, de ez elmaradhat.

10/C. JÁKÓB BUJDOSÁSA
(1Móz 28)

(ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA)

ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT

Az óracélok megegyeznek az előző óra céljaival, de a fő hangsúly ezen az órán egy kicsit túlmutat azon.

Fő hangsúly: Annak az átélése, hogy Isten nem hagy minket egyedül.

Óra fő része	Javaslatok	Módszertani javaslatok, Taneszköz
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>HF. ellenőrzése</p> <p>Játék: Mire emlékeztetnek?</p> <p>A hittanoktató a már eddig tanult történetek és szereplő egy-egy jellegzetes tárgyának, szereplőjének rajzát mutatja a gyerekeknek. A feladat az, hogy aki kitalálta, hogy kié a tárgy, mutogassa el, azt a helyzetet, amiben az adott tárgy szerephez jutott.</p> <p>Pl.: csillag, (Ábrahám), lencse (Ézsau) létra (Jákób), de akár korábbi történetekre is utalhatunk: alma, galamb olajággal, szivárvány stb.</p> <p>A lépcsőt hagyjuk a sor végére, majd röviden megbeszéljük, hogy Jákób mikor látta a lépcsőt, és hogy mire emlékeztette.</p>	<p>beszélgetés</p> <p>Minden gyerekek van élménye a magányról.</p> <p>A képek különböző embereket mutatnak magányosan: öreg a kapu előtt, gyerek sok játék között, de passzívan és szomorúan, elhagyott helyen magányos gyerek stb.</p>
Feldolgozási javaslat	<p>Beszélgetés az előző órai aranymondásról</p> <p><i>„Mert én veled vagyok, megőrizlek téged, akárhova mégy...” (1Móz 28,15)</i></p> <p>Munkáltatás:</p> <p>Aranymondás: lépcsőkészítés</p> <ul style="list-style-type: none">• Lépcsőt hajtogatunk kartonból.• A lépcső szemben lévő oldalaira a gyerekek ráírják az aranymondás szavait.• Gondolkozzanak el azon, hogy az életükben milyen helyzetben tapasztalták már meg Isten segítő jelenlétét!• A lépcső lépőfelületére a gyerekek ráírják egy-egy szóval ezeket a helyzeteket.• Helyezzük a lépcsőt a terem falára!• Angyalokat is készíthetünk hozzá, akár hajtogatással, akár rajzokkal.	<p>Szükséges eszközök: színes ceruza, ragasztó, olló</p>